

KAYSERİ SANAYİ ODASI

BOSNA HERSEK ÜLKE RAPORU

04.12.2018

BOSNA HERSEK

Ülke Raporu

Resmi Adı	: Bosna Hersek
Yönetim Biçimi	: Parleментар Cumhuriyet
Başbakan	: Denis Zvizdić
Başkent	: Saraybosna
Nüfus	: 3.849.891 (Temmuz 2018 veril.)
Nüfusun Etnik Dağılımı:	% 50,1 Boşnak, % 30,8 Sırp, % 15,4 Hırvat, % 2,7 diğer.
Para Birimi	: Konvertibil Mark
GSYİH – Satın Alma Gücü Paritesi:	\$ 44,83 milyar (2017 veril.)
Reel Büyüme Oranı	: % 3 (2017 veril.)
GSYİH Kişi Başına	: \$ 12.800 (2017 veril.)
Sektörel Bileşim	: Tarım: % 6,8 , Endüstri: % 28,9 , Hizmet: % 64,3 (2017 veril.)
Enflasyon Oranı	: % 1,2 (2017 veril.)
Dış Borç Tutarı	: \$ 10,87 milyar \$ (2017 veril.)
İş Gücü	: 1,38 milyon (2017 veril.)
İşsizlik Oranı	: % 20,5 (2017 veril.)
Endüstri	: Çelik, kömür, demir cevheri, kurşun, çinko, manganez, boksit, alüminyum, araç montaj, tekstil, tütün ürünleri, ahşap mobilya, mühimmat, ev aletleri, yağ rafineri.
Endüstrinin Büyüme Oranı:	% 3 (2017 veril.)
Tarım Ürünleri	: Buğday, mısır, meyve, sebze, hayvancılık
İhracat	: 5,2 milyar Fob \$ (2017 veril.)
İhracat Ürünleri	: Metal ürünler, giyim, ağaç ürünleri
İhracat Ortakları	: % 9 Slovenya, % 11,1 İtalya, % 10 Sırbistan, % 14,7 Almanya, % 8,3 Avusturya, % 11,8 Hırvatistan (2017)
İthalat	: 9,5 milyar Fob \$ (2017 veril.)
İthalat Ürünleri	: Makine ve ekipmanlar, kimyasallar, yakıt, gıda maddeleri
İthalat Ortakları	: % 10,1 Hırvatistan, % 11,6 Almanya, % 5 Slovenya, % 11,3 İtalya, % 11,1 Sırbistan, % 6,5 Çin, % 4,7 Rusya, % 4,2 Türkiye (2017)
Doğal Kaynakları	: Kömür, demir cevheri, boksit, bakır, kurşun, çinko, kromit, kobalt, manganez, nikel, kil, alçıtaşı, tuz, kereste, hidroelektrik
Din	: % 50,7 Müslüman, % 30,7 Ortodoks,% 15,2 Roman Katolik,% 0,8 Ateist, % 0,3 Agnostik, % 1,2 Diğer, % 1,1 Belirtilmemiş.
Diller	: Boşnakça (resmi), Hırvatistan (resmi), Sırp (resmi).

TÜRKİYE BOSNA HERSEK DIŞ TİCARET VERİLERİ

Türkiye'nin Bosna Hersek'e ihracatı 2017 : 348.617.796 \$

Bosna Hersek 2017 yılında ülkemizden en çok ihracat yapılan ülkeler arasında 67'nci sırada yer almaktadır.

2016 Yılına Göre İhracattaki Değişim : % 12,83 (2016 İhr: 308.962.485 \$)

Türkiye'nin Bosna Hersek'den İthalatı 2017 : 268.974.398 \$

Bosna Hersek 2017 yılında ülkemizin en çok ithalat yaptığı ülkeler arasında 67'inci sırada yer almaktadır.

2016 Yılına Göre İthalattaki Artış : % - 6,70 (2016 İtl: 288.290.679 \$)

KAYSERİ-BOSNA HERSEK DIŞ TİCARET VERİLERİ

KAYSO verilerine göre 2017 yılında Odamız üyesi firmalar Bosna Hersek'e **11.257.565 FOB \$** lık ihracat gerçekleştirmiştir. Bosna Hersek Kayseri'den en çok ihracat yapılan ülkeler arasında **27'nci** sırada yer almaktadır.

İHRAÇ EDİLEN ÜRÜN GRUPLARI	İHRACAT İÇİNDEKİ PAYI (%)
Mobilya (Koltuk, Kanepeler, Oturma Grubu, Büro Mobilyaları ...)	37,75
Tekstil (Yatak Kumaş, Döşemelik Kumaş, Dokuma Kumaş, ...)	24,27
Elektrikli Ev Aletleri (Fırın, Ocak, ...)	20,42
Demir-Çelikten Mamül Eşya (Kablo, İletkenler, Metal Mobilya, Çelik Eşya, ...)	14,77
Makina (Çok İşneli Kapitone Makinası, Süt Krema Makinası, ...)	1,42
Gıda (Meyve Suyu, Nektar, Reçel, ...)	1,07
Kimyasal Plastik Ürünler (Plastik Mobilya Malzemeleri, Polikarbon Levha, ...)	0,21
Diğer (Batarya, ...)	0,10

Türkiye-Bosna-Hersek Siyasi İliŐkileri

Türkiye, Bosna Hersek'in (BH) egemenliğine, toprak bütünlüğüne ve çok etnili yapısına saygı çerçevesinde, B-H'deki reform sürecini takip ederek atılan adımlara katkı sağlamak ve B-H'in Avrupa ve Avrupa-Atlantik Kurumlarıyla (AB ve NATO) bütünlüşmesini desteklemektedir.

B-H ile ülkemiz arasındaki üst düzey ziyaretler, ilişkilerdeki dinamizmin korunması ve işbirliği alanları yaratılması bakımından önemli rol oynamaktadır.

- Sayın Cumhurbaşkanımız 20 Mayıs 2015'de BH'ye resmi bir ziyarette bulunmuştur.
- Sayın Bakanımız 29-30 Nisan 2015 tarihlerinde ikili temaslarda bulunmak üzere, ayrıca Srebrenitsa Soykırımı'nın 21. Yıldönümü münasebetiyle 11 Temmuz 2016 tarihinde BH'yi ziyaret etmiştir.
- BH Dışışleri Bakanı İĞor Crnadak'ta 7-8 Kasım 2016 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir.
- BH Devlet Başkanlığı Konseyi Boşnak Üyesi Bakir İzetbegović 15-16 Ekim 2017 tarihinde özel ziyaret çerçevesinde İstanbul'da Sayın Cumhurbaşkanımızla görüşmüştür.
- Sayın Başbakanımız, Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Başkanı Denis Zvizdić'in davetine icabetle 29-30 Mart 2018 tarihlerinde Bosna Hersek'e resmi ziyarette bulunmuştur.

İki ülke arasında mevcut Parlamentolararası Dostluk Grubu'nun Türk kanadı Başkanı Sayın Hakan Çavuşoğlu, Bosna Hersek kanadı Başkanı ise Stasa Kosaraç'tır.

Türkiye'nin öncülüğünde 2009 ve 2010 yıllarında oluşturulan Türkiye- BH- Sırbistan ile Türkiye-BH- Hırvatistan üçlü danışma mekanizmaları çerçevesinde üç ülkenin Dışışleri Bakanları (bugüne kadar sırasıyla toplam (13) ve (7) kez biraraya gelmişlerdir.

Balkanlarda kalkınma ve istikrarın ekonomik gelişmeyle beraber sürdürülmesi gerektiği bilinciyle Türkiye, BH ile ikili ekonomik ve ticari ilişkilerinin daha ileriye götürülmesine önem vermektedir. Bu bağlamda, BH'deki ekonomik reform süreci yakından takip edilmektedir. İlişkilerimizin yasal zemini büyük ölçüde tamamlanmış olup, belirli aralıklarla gerçekleştirilen büyük fuar ve organizasyonlar ikili yatırım ve ticaret ilişkilerinin daha da geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Bosna Hersek ile 3 Temmuz 2002 tarihinde imzalanan ve 1 Temmuz 2003 tarihinde yürürlüğe giren "Serbest Ticaret Anlaşması" ile ülkemiz menşeli sanayi mallarına bu ülkede uygulanan gümrük vergisi oranları sıfırlanmıştır.

Bosna Hersek'te 50 civarında Türk şirketi faaliyet göstermekte olup, bu ülkedeki Türk yatırımlarının toplam tutarı 145 milyon Dolar'dır. Ülkemiz, Bosna Hersek'teki doğrudan

yabancı yatırımlarda 9. sıradadır. Türk müteahhitlerince Bosna Hersek'te üstlenilen projelerin bedeli yaklaşık 600 milyon Dolar seviyesindedir.

KEK Toplantısı'nın beşincisi Başbakan Yardımcısı Sayın Recep Akdağ'nın eş başkanlığı ile 7-9 Aralık 2017 tarihlerinde Saraybosna'da gerçekleştirilmiştir. KEK mekanizmasının tekrar canlandırılması, ikili ekonomik ilişkiler alanında son dönemdeki önemli bir gelişmeyi teşkil etmiştir. KEK kapsamındaki alt komisyon toplantılarının planlamaları yapılmaktadır.

2017 Eylül ayı itibarıyla 71.383 *Bosna Hersekli turist* ülkemize gelmiştir.

Kültürel İlişkiler:

BH'de, Saraybosna, Folnitsa ve Mostar olmak üzere üç ayrı Yunus Emre Türk Kültür Merkezi (YETKM) faaliyet göstermektedir.

BH ile ilişkilerimizin önemli bir boyutunu kalkınma yardımları oluşturmaktadır. TİKA tarafından bugüne kadar Bosna Hersek'te eğitim, sağlık, sanitasyon, idari ve sivil altyapı alanlarında, ekonomik altyapı tamamlanan yaklaşık 700 projeye bu ülkeye yaklaşık 300 milyon dolarlık kalkınma yardımı sağlanmıştır. TİKA başta olmak üzere çeşitli kuruluşlarımız vasıtasıyla BH'ye yapmış olduğumuz maddi katkılar 1 milyar Avro dolayındadır.

Ülkemizce gerçekleştirilen önemli projeler bakımından ilk sırada TİKA tarafından yürütülen Vişegrad'daki Sokullu Mehmet Paşa Köprüsü'nün onarılması bulunmaktadır.